

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 14 stycznia 2025 r.

Poz. 226

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-N.4131.141.12.2024.RJ1 WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

z dnia 13 stycznia 2025 r.

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.),

stwierdzam nieważność

zwrotu „lub dochód na osobę w rodzinie” zawartego w wierszu pierwszym, w kolumnie drugiej tabeli w § 3 ust. 3 uchwały nr X.80.2024 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Twardogórze, na sesji w dniu 19 grudnia 2024 r., działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 97a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.), podjęła uchwałę nr X.80.2024 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, zwaną dalej „uchwałą”.

Przedmiotowa uchwała została przedłożona Wojewodzie Dolnośląskiemu dnia 23 grudnia 2024 r. za pośrednictwem Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził podjęcie zwrotu „lub dochód na osobę w rodzinie” zawartego w wierszu pierwszym, w kolumnie drugiej tabeli w § 3 ust. 3 uchwały z istotnym naruszeniem art. 97a ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.), polegającym na niezgodnym z ustawą uzależnieniu procentowych poziomów odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego od okoliczności, czy usługobiorca jest osobą samotnie gospodarującą, czy też osobą w rodzinie.

Przedmiotowa uchwała nr X.80.2024 została podjęta w oparciu o przepis art. 97a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, ze zm.), zwanej dalej „ustawą, zgodnie z którym: „Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunki odpłatności za te usługi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.”

W rozpatrywanej sprawie zasadne jest także wskazanie na inne regulacje art. 97a ustawy o pomocy społecznej: „Usługi wsparcia krótkoterminowego są odpłatne do wysokości opłat, o których mowa w ust. 1. Osoba korzystająca z usług wsparcia krótkoterminowego nie ponosi opłat, jeżeli jej dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.” (ust. 3), „Różnicę między ustaloną

odpłatnością osoby korzystającej z usług wsparcia krótkoterminowego a opłatą za usługi, o której mowa w ust. 1, ponosi gmina, która przyznała osobie usługi wsparcia krótkoterminowego.” (ust. 4). Z kolei art. 97a ust. 1 ustawy, do którego odwołują się cytowane regulacje ust. 3 i ust. 4, stanowi: „W przypadku świadczenia przez dom pomocy społecznej usług wsparcia krótkoterminowego rada gminy lub rada powiatu właściwa dla tego domu pomocy społecznej określa, w drodze uchwały, wysokość opłat za godzinę świadczenia usług, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej, oraz za dzień pobytu, w przypadku świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całonocnego.”

Uchwała podejmowana na podstawie art. 97a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.), zwanej dalej „Konstytucją RP”, organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji RP obliuguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w związku z art. 94 Konstytucji RP wymaga, aby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 lipca 2024 r., sygn. akt III OSK 2519/22; CBOSA). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Normę kompetencyjną wynikającą z art. 97a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej w zakresie określenia warunków odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego, Rada Miejska w Twardogórze zrealizowała w § 3 uchwały. Zgodnie z ust. 3 tego paragrafu: „Wysokość odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego ustalona jest wg zasad określonych w poniższej tabeli: (...)”. Z zamieszczonej tabeli wynika, że procentowo ustalona wysokość odpłatności za przedmiotowe usługi została uzależniona od „miesięcznego dochodu osoby lub dochodu na osobę w rodzinie w % kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej” (cytowany zwrot pochodzi z wiersza pierwszego, kolumny drugiej tabeli). Jeżeli tak określony dochód wynosi „do 100%” usługi są nieodpłatne, jeżeli „powyżej 100% do 200%” – odpłatność wynosi 70%, jeżeli „powyżej 200% do 300%” – 80%, a w przypadku dochodu „powyżej 300%” – odpłatność została ustalona na poziomie 100%.

W ocenie organu nadzoru, Rada Miejska w Twardogórze, określając w omawianej tabeli procentowe wysokości odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego, w zależności od „miesięcznego dochodu osoby lub dochodu na osobę w rodzinie w % kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej”, w sposób istotny naruszyła art. 97a ust. 3 zdanie drugie ustawy o pomocy społecznej.

W art. 97a ust. 3 ustawy ustawodawca wyraźnie określił górne i dolne granice ponoszenia odpłatności za przedmiotowe usługi, wskazując, że: „Usługi wsparcia krótkoterminowego są odpłatne do wysokości opłat, o których mowa w ust. 1. Osoba korzystająca z usług wsparcia krótkoterminowego nie ponosi opłat, jeżeli jej dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.”

W myśl art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej: „Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem art. 40, art. 41, art. 53a i art. 91, przysługuje:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł, zwanej dalej «kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej»,
- 2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600 zł, zwanej dalej «kryterium dochodowym na osobę w rodzinie»,
- 3) rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej «kryterium dochodowym rodziny»

- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.”

Ustawową przesłanką nieponoszenia opłaty przez osobę korzystającą z usług wsparcia krótkoterminowego, przewidzianą w art. 97a ust. 3 ustawy, jest nieprzekroczenie kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej, a zatem kwoty kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy (na dzień

podjęcia przedmiotowej uchwały nr X.80.2024 kwota ta wynosi: 776 zł). Należy też podkreślić, że ustawodawca nie uzależnia tego zwolnienia od okoliczności, czy osoba korzystająca z usług jest osobą samotną, czy też osobą w rodzinie. Zwolnienie, o którym mowa w art. 97a ust. 3 zdanie drugie ustawy o pomocy społecznej, dotyczy zatem każdego beneficjenta przedmiotowych usług, niezależnie od wspomnianej okoliczności.

Tymczasem z tabeli zamieszczonej w § 3 ust. 3 uchwały wynika, że przyjęty przez Radę Miejską w Twardogórze mechanizm ustalania procentowych poziomów odpłatności za usługi krótkoterminowe uzależniony jest od tego, czy usługobiorca jest osobą samotnie gospodarującą, czy też osobą w rodzinie, innymi słowy, czy jej dochód przekracza kryterium dochodowe określone odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 lub pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. Tym samym, w oparciu o zapisy rozpatrywanej tu uchwały nr X.80.2024, osoba w rodzinie korzystająca z usług wsparcia krótkoterminowego, której dochód przekracza kryterium, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy (600 zł), ale nie przekracza kryterium określonego w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy (776 zł), zobowiązana będzie do ponoszenia odpłatności za przedmiotowe usługi w wysokości 70% (co wynika z wiersza trzeciego, kolumny trzeciej tabeli). Takie rozwiązanie pozostaje w wyraźnej sprzeczności z wolą ustawodawcy wyrażoną w art. 97a ust. 3 zdanie drugie ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe uzasadnia stwierdzenie nieważności § 3 ust. 3 uchwały w zakresie zwrotu: „lub dochód na osobę w rodzinie” zawartego w wierszu pierwszym, w kolumnie drugiej tabeli.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem Organu Nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy wstrzymuje ich wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski:
Anna Żabska